

Előfizetési árak:

Egész évre	12	frt
Félévre	6	"
Negyedévre	3	"
Egy hóra	1	"
— Egyes szám 4 kr. —		

Kiadóhivatal:

Pleits Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Uri-utca 276. sz.,
hová az előfizetések és a lap
szétküldésére vonatkozó felszólalások
intézendők.

TORONTÁL.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

Szerkesztőségi iroda:

Nagy-Becskerek,
Zápolya-utca 1-5 szám,
hová a lap szellemi részét, illető
minden közlemény intézendő.

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési
irodáknak.

Megjelenik mindennap,
vasár- és ünnepnapok
kivételeivel.

Selyemtenyésztésünk és a selyemipar.

Nagybecskerek, február 18.

A szegszárdi országos selyemtenyésztési felügyelőségnek 1894. évi jelentése kimerítően és igen tanulságosan adja képét eme fontos termelési ágának. Hogy mi e helyütt érdemesnek tartjuk e tárgyról értekezni, azt azért tesszük, mivel meg vagyunk annak nagy fontosságáról győződve. Az érdeklődőknek igen melegen ajánljuk figyelmébe az orsz. felügyelőség jelentését, amely nemcsak a selyemtenyésztés jelenlegi állapotát tárgyalja, hanem utmutatást nyújt a szederfa tenyésztésében is. Ugy ezt, valamint a selyemhernyó tenyésztéséről szóló utasítást ingyen küldi az országos felügyelőség.

Részünkről is felhívjuk arra mindazok figyelmét, kik a néppel érintkezésben állanak: tanítók, lelkesek, jegyzők az ügy érdekében igen sok jót tehetnek. A legszegényebb néposztály minden tőke befektetés nélkül s kevés munkaerővel 4—5 heti munka után igen szép keresethez juthat s hozzá még olyan időben, midőn annak megélhetése a legnehézebb: aratás előtt. Aki a nép között el, tudhatja, hogy éppen ez időtájt legnehezebb a munkásnép helyzete. Evi keszlete fogytán, az új még jó távol, kénytelen tehát drága hitelhez folyamodni. Még talán a kalászat sem hánnya ki a buza, már is arra kér kölcsönt a gazda, a nap-számos egyaránt.

Nagy becslet kell tehát tulajdonitánunk a selyemtenyésztés ügyének s magasra helyezzük értékét ama szakavatott gondoskodásnak, melyet a szegszárdi felügyelőség e kiválóan fontos termelési ág érdekében kifejt. A jelentésből csupán néhány adatot sorolunk fel s főleg azokat, amelyek megyénknek vonatkoznak.

Az 1894. évben az egész országban 85.948 család 1.27.617 kiló selyemgubót termelt 1.475.175 frnyi értékben. Torontálmegye területén 203 községben és pusztán 11.316 családnál 144.473 kgr. gubót termelt 139.30 frnyi összegben; ha ehhez hozzászámítjuk még a selyemiparral foglalkozók keresetét a gyárak- és raktárakban, úgy az összes keresetet 173.515 frtban fejezhetjük ki. Sietünk azonban megjegyezni, hogy ezen számok még ugyan nem nagy eredmények, de mégis oly beszélő tények, mikből megyénk gazdasági életére messze kiható sikerekre s kedvező jövőre lehet következtetnünk. Mindenesetre láthatjuk, hogy népünk — főleg a határvidéki szerbek — megkedvelték már e termelési ágat s alapos reményeink lehetnek annak általánossá tételéhez, annál is inkább, mert megyénk talaj- és éghajlati viszonyai erre kiválólag alkalmasak.

Hazánkban a selyemtenyésztéssel Mária Terézia uralkodása alatt tettek kísérleteket. Valahányszor a közzgazdaság terén újabb lendület mutatkozott, mint például a nemzet ujja ébredése korában s a 40-es és a 70-es években, mindannyiszor kiterjedt a mérvadók figyelmé a selyemtenyésztésre is. Gróf Széchenyi István „A selyemről” című munkájában a szederfák ültetését s ápolását hazai kötelességnek mondja, mely a nem-

zeti erő és gazdagulás eszköze. „A nemzeti erő minden s még legkisebb forrását is megnyitni kell csak egyik mezejét is a hazai iparnak parlagon hagyni bűn s kötelesség mindenekelőtt oly tárgyat mozditani elő, melynek haszna nem egyes kiváltságosakra hárulik egyedül, hanem jótékonyasága, mint a napsugár, mindenkit egyenlően érint. Legyen csak elég szederfalevél s a többi bizonyosan el nem marad.

A múlt század utólján megyénk mezőgazdasági viszonyai még igen elhanyagolt állapotban voltak. A magyar telepesekkel sem a kancellária, sem a helytartótanács, (legkevésbé a császár) nem törődtek. Míg a szerb és német bevándoroltak terjedelmes földbirtokok uraivá lettek s kiváltságokkal halmozottak el, addig a magyar elem földbirtok és vagyon nélkül tengette életét a bevándoroltak szolgálatában. A szerb elem inkább baromtenyésztéssel foglalkozott, mert a föld művelése akkor igen sok munkába került s kevés hasznot hozott. Midőn a kincstári földek művelés alá kiosztottak, több községben szigorú kényszerrel kellett a népet rá kényszeríteni, hogy földet vállaljon. Ha vállalt sem volt benne köszönet! Azért a császár 1785-ben felszólította a megyét, hogy tegyen meg minden lehetőt, miszerint Európa eme kánaánjában a földművelés ügye előmozdítottassék. „Ha a földműves a kiszabott mezei munkát becsületesen el nem végezné, 40 botütésre ítéendő.” Ezen erélyes intézkedés a megye földművelési állapotát annyira megjavította, hogy már 1815-ben, midőn a megye rosszakaratu denuncziálások következtében a helytartótanács által felelősségre vonott, nagy önérettel válaszolhatta, miszerint: „e nemes vármegyében oly nagy iparkodással műveltik a föld, hogy a lakosok nemcsak az őszi és tavaszi vetés alá rendelt földjeiket, hanem még az ugart is, sok helyütt a kaszálókat és réteket is felszántják s különféle gabonával bevetik úgy, hogy a néhol található üres földeknek megnyerésére törekednek s azok vételében egymással vetélkednek.”

A német elem telepítésekor az utcák és kertek befásítása kötelezőleg mondatott ki s minden háztulajdonosnak háza elejét és kertjét az éghajlati és talajviszonyoknak megfelelő, könnyen tenyésző lombos fákkal beültetni, azokat gondosan ápolni kellett. Erre kétségkívül legalkalmasabb az eper- vagy szederfa volt. 1770-ig csak igen kevés eperfa létezett Torontál területén, de midőn 1781-től kezdve a faültetés úgy a falvakban, mint az országutak mentén megkezdődött, a főfigyelmet az eperfa szaporítására fordították.

A nagy-kikindai distriktusban 1777-ben egyetlen eperfa sem találtatott, s ezt onnan tudjuk, mert a helytartótanács ellenőrizte és lajstromozta az ültetett fa- és cserjemenyiséget; körülményes jelentést tétetett magának azok állapotáról minden ősszel és tavasszal. Célja természetesen a selyemipar meghonosítása volt. A szerb elem kedves és ősi foglalkozása a szövés-fonás lévén, nyilván arra gondolt, hogy a selyemipart velők megkedveltesse. Nagy-Becskerek, Módos, Szt.-Miklós és Oroszlá-

moson külön eprekerteket létesített a megye. A selyemgubót (gubók) termelésére nem csak egy áldozatot hozott; sőt községenkint 2 egyént jutalmazás végett, kik a selyemkultúrában kitűntek, felterjesztett a helytartótanácsához. A selyemtermelés ügyének propagálására hivatott külön director is rendeltetett a megye területére. *)

E kevés adatból is láthatjuk, hogy Torontálmegye a haladás terén mindig az első között volt s miszerint a civilizáció eszméinek józan felhasználása elől a mulában sem zárkózott el. A pamuttermeléssel a török-becsei, szentgyörgyi, csókai beodrai, padéi, szt.-huberti, fényi és idvordi uradalmakban tettek eléggé sikeres kísérletet. 1811-ben pedig a nagy-becskereki kamarai uradalom az indigó festék termelésével kísérletezett. A len- és kendertermelés is 1777-ben kezdődött meg a tiszamenti határokon s a kikindai kerületben, ámde kevés szerencsével, mert 1785-ben még nem találkozott érdemes egyén a II. József által kitűzött díj elnyerésére.

Az országos selyemtenyésztési felügyelőség jelentéséből tudjuk, hogy a selyemipar meghonosodásának sok akadály volt. A selyemhernyók betegsége, a szakértelem hiánya, de különösen ezen művelési ág alapfeltétele: a szederfák kevés száma akadályozták annak nagyobb mértékű elterjedését. Ezen anomáliákon segítendő, az orsz. felügyelőség nagy széleskörű tevékenységet fejt ki, hogy a selyem-pete (elismerjük, hogy rossz szó) minősége a tenyésztésre alkalmas legyen. A szegszárdi pete-vizsgáló intézetben — mely legnagyobb a kontinensen, különös szakértelemmel s nagy apparátussal dolgoznak, hogy az anyag ne degenerálódjék. Jó hírnevét igazolja, hogy Franciaországba, melynek selyemtenyésztése s főleg selyemipara igen virágzó, és Szaloniába is szállít az intézet petéket.

A jelentés bőven tárgyalja még a tenyésztők szerzése, oktatása és ellenőrzését, a községi selyemtenyésztési fővigyázók, a felügyelők teendőit; a gubó bevéltetését s árának kifizetését, a gubóraktárak, gubófojtás és válogatást, annak szállítását és eladását. A selyemgyár, az intézet szervezetét s pénzügyi viszonyait szintén részletesen írja le. A selyemárak hanyatlásának okairól s ezzel szemben szükséges intézkedésekről szakértelemmel s igen figyelemre méltó helyes tárgyilagossággal értekezik. A legfontosabb része azonban a jelentésnek az, hol a szederfa állomány szaporításáról tárgyal.

Czikkünk szük kerete nem engedi e tárggyal bővebben foglalkoznunk, csupán röviden jelezzük, hogy a szederfalomb hiánya okozza, miszerint a termelőket négyötöd része közül, csak egy ötöd rész rendelkezik elegendő szederfával; míg ha ezen gátló akadály megszűnik — mire a járási falkolák ügyének rendezése után 1—2 év múlva alapos reményeink vannak — úgy a selyemtenyésztés oly fontos közzgazdasági tényezővé válik, mely a jók figyelmére nagyon is méltó. A magyarországi selyem, mely most már kizárólag magyar munkaerővel dolgoztatik fel, a

*) L. Hazánk tört. közlöny 1887. júniusi füzetében Dr. Szentkláray „Társadalmi és közzmíveltségi állapotok Torontálban a múlt században.” 21. és 22. lap.

világ-piaczon nemcsak versenyképes, a mennyiben kivitelünk a legkiválóbb európai selyempiaczokon: Lyonban, Bécsben, Crefeldben, Oroszországban és a Rajna vidékén is keresett cikkek: hanem minőségénél fogva kiváló is, melyet a lyoni nemzetközi kiállítás juryje, amely kitűnő szakférfiakból állott, a rendelkezésükre álló legnagyobb díjjal: a grand prix-vel tüntette ki.

Megyéni selyemtenyészési viszonyait a pancsovai selyemfonó-gyár működéséről (1882-1894.) szóló kimutatás tárgyalja. — Erről, valamint a nagy-beckereki, nagy-kikindai és módosi selyemtenyészési felügyelőségekre vonatkozó adatokról térszükem miatt nem emlékezhetünk meg. Röviden még egyszer azt kívánjuk megjegyezni, hogy az orsz. felügyelőség a termelőknek díjtalanul adja a selyempetét, valamint a selyemhernyó tenyésztéséről szóló minden hazai nyelven írott, utasítását is.

Ime egy kiváló fontosságú közgazdasági ág, mely önként kínálkozik nemzeti nagyságunk nagygyátételének eszközéül. Bár követnénk tehetősebb gazdáink is a francia és olasz nagybirtokosok példáját, kiknek köszönhető, hogy ezen művelési ág náluk már fontos közgazdasági tényező.

A szociális mozgalmak, melyek rendszerint aratás előtt jelentkeznek, ezen foglalkozás által aligha nem inkább megszüntének, mint ezer más, eddig be nem vált okoskodással.

Várkonyi Béla,
törökbecsei községi tanító.

Ausztria-Magyarország és Bulgária. Egy bécsi, odaváló diplomáciai körökből eredő levél jelenti, hogy az osztrák-magyar kormány által Bulgáriával szemben tett diplomáciai lépések a fogyasztási adó kérdésében előreláthatólag a legközelebbi időben kedvező eredményhez vezetnek. Kálmán király külügyminiszternek sikerült azt a diplomáciai sikert elérni, hogy Német- és Angolország hasonlóképpen csatlakozik az Ausztria-Magyarország részéről Bulgáriával szemben tett rendszabályokhoz.

HIREK.

Tájékoztató

Február 21-24. Országos vásár.
Február 23. A lövészetek bálja.
Február 24. A nagybeckereki kaszinó közgyűlése
Február 24. Az Iskolagyermekbarát segélyező egyesület közgyűlése.
Február 26. A kaszinó dalárda vig. estélye.
Március 2. A magyar olvasókör estélye.
Május 16-19. Országos vásár.

A gőzfürdő naponta reggeli 5 órától nyitva van nők részére kedden és pénteken délután.

— **Torontálmege a millenniumon.** A millenniumi végrehajtó bizottság tegnap délután ülést tartott, amelynek kiváló fontosságot kölcsönöz az a körülmény, hogy ezuttal az összes szakelődök betérjesztették jelentéseiket, amelyekből nagy vonásokban már kidomborodik a kép, amelyet Torontálmege a millenniumon való résztvevése nyújt. A jelentésekre legközelebb részletesen visszatérünk.

— **A nagybeckereki szőnyeggyár.** Binder országos ipari főfelügyelő ma délelőtt Rónay Jenő főispán társaságában meglátogatta a nagybeckereki szőnyeggyár helyiségeit és a tapasztaltakon való megelégedésének többször adott élénk kifejezést. A gyárban különben serényen folyik most a munka, mert a környékből számos munkás állott be dolgozni.

— **Nyilvános köszönet.** A nagybeckereki izr. nőegylet elnöksége a nagybeckereki takaré- és előtegyelet igazgatóságának 20 frtos és a nagybeckereki takarékpénztár igazgatóságának 15 frtos nemes adományukért legmélyebb köszönetét fejezi ki. Eisenstädter Julia, az izrael. nőegylet elnöknője.

— **Telepesek a miniszter előtt.** Az aldunai telepes községek küldöttségével járultak Daniel Ernő kereskedelemügyi miniszter elé, azzal a kérelemmel, hogy a telepesek bizonytalan helyzetének konszolidálására a miniszter mihamarább tenné meg a szükséges intézkedéseket. A miniszter szívesen fogadta a küldöttséget, amelyet Pap Géza orsz. képviselő vezetett élébe s

megígérte, hogy különös gondoskodásának tárgyává teszi a telepesek kérelmét, amelynek a küldöttséget vezető Pap Géza orsz. képviselő volt hathatós szószólója. Hertelendyfalva község legutóbbi képviselőtestületi ülésén jegyzőkönyvi köszönetet szavazott Pap Géza orsz. képviselőnek, a miniszternél járt küldöttség pedig az összes telepesek halálának tolmácsolására kérte meg Hertelendyfalva községi előjáróságát. Az előjáróság hálairatát a napokban küldték meg a begaszentgyörgyi kerület érdemes képviselőjének.

— **Délvidéki fajlótelep.** Temeváróról írják: A Temevárótt létesítendő Délvidéki fajlótelep ügye most már gyorsan halad előre s miután a lehíva ottabb körök kiváló érdeklődéssel a teljes anyagi hozzájárulással támogatják, az alakuló közgyűlés legközelebb f. évi márczius végén megtartatik. Az új társulat részvényre való aláírási felhívás legközelebb közhírré fog tétetni. A társulat eszéja: kitűnő minőségű luxuslovaknak saját számlájára való vétele, kosiba és nyereg alá leendő betanítása és eladása: továbbá idegen luxuslovaknak ellátás mellett leendő bizományba vétele és jutalék mellett való eladása, végül loeladási értesítő és tudakozódó iroda létesítése és fenntartása. Különösen hangsúlyosnak az alapítók, hogy a tervezett üzletnél lehetőleg a külfölddel első rangú vevőinek igényeire lesznek tekintettel, a kiknek részéről magyar luxuslovak iránt folyton a legélénkebb kereslet nyitvánul. Az alapítók szászker koronaless ezer darab egyenként száz korona összegről és névre szóló részvényre fog oszlan. A jegyzés alkalmával tíz százalék, vagyis részvényenként tíz korona készpénzben lefizetendő. A további befizetések iránt az alakuló közgyűlés fog határozni. Minden részvény egy szavazattal bír.

— **Polgárok elitebálja.** Tömérdek közönség, csattanó jókedv és rögig tartó tánc jellemelték a polgárok elitebálját, amely szombat este zajlott le a kaszinó termeiben, tekintélyes összeget juttatva a jótékonycélra. A négyeseket megszámlálhatatlan párok lejtették végig és hogy a fesztelen kedélyesség és rengeteg tánczkedv nonplusultrája se maradjon említés nélkül, a történeti hűség kedvéért azt a farsangi krónikákban talán praatlanul álló tényt regisztráljuk, hogy a hajnali négy órakor végbemenő harmadik négyesnek is akkora publikuma volt még, hogy három kolonba kellett osztani. Egyáltalán a polgárok ezidei elitebáljának a sikere olyan, minden várakozást felülmúló volt, hogy a derék rendezőség néltán számíthatja a farsangi sikereik legkiválóbbjai közé. Ott voltak:

Asszonyok: Albrecht Manóné, Barth Jakabné, Binder Józsefné, Baloghóé, Baaden J. L. né, Bild Jánosné, Beck Gusztávné, Beno Mihályné, Delfel Józsefné, Dold Istvánné, Engel Adámné, Filó Róbertné, Haidvogel Istvánné, Hegyi Lászlóné, Kovács Odónné, Krumenacker Ferencné, Kelemen Etel, Karácsonyi Rezsóné, ösv. Klementichné, Lischkané, Müller Ignázné, Nocker Jánosné, Pergor Rezsóné, Paul Tamásné, Römerné, Schneller Gyuláné, Szabó Kálmánné, Szabasián Viktorné, ösv. Szabó Lajosné, Szabó Istvánné, Schönherrné, Schopné, Szarács Józsefné, Steier Istvánné, Steinmetzné, Schwarzné, Tolveth Szilárdné, Urblikné, Várady Sándorné, Vörös Pálné, Wegling Stanziné, Weisz Józsefné, Wamberger Hermanné, Zinner Dávidné, stb.

Leányok: Albrecht G., Balogh nővérek, Bartl E. (Eidemér), Beno nővérek, Barth E., Blazsek, Bild Ilka, Bvosch, Éliás, Graszl Sida, Gaal Irma, Gavrilovits, Hollstein Vilma (Klek), Haidvogel Katicza, Herschka, Hegyi Marosa, Hirschkovits Berta, Kaufman Gizella, Keller Mari, Kelemen nővérek, Leban Gizella, Lischka Paulina, Looz Eva, Machalek nővérek, Morán nővérek, Pája M., Pretz Anna, Paul Róza, Paulesk nővérek, Römer Helén, Riesz Lenke, Szabó Katicza, Schneider Anna, Szarács Anna, (Beodra), Steinmetz, Seyfried Hermin, Steckhard Etelka, Schwarz Emilia, Szabó Paulina, Schwan S., Schock Karolin, Urblik, Vörös, Weisz Leon tin (Török-Becse), Zunderstein Czeccilia, stb.

— **Altmann bucsuhangversenye.** A fiatal hegedűművésze tegnapi bucsuhangversenye, mint örömmel konstatálhatjuk, még nagyobb erkölcsi és anyagi sikerrel járt, mint első fellépte. A Korona-szálló termébe nagy és disztíngvált közönség töltötte meg zsufolóság, mely élvezettel hallgatta a változatosan összeállított műsor minden egyes számát s különösen a hangversenyzt ismételtén kitüntette épolj sajos mint őszinte tetzésnyilvánításával. Legnagyobb hatást a magyar dalok keltettek (Ernst átiratában) és a Paganini-féle boszorkánytánc, melyben Altmannak ismét bőven volt alkalmja briliáns technikáját érvényesíteni. A hangverseny után első sorban Kokits Elza kisasszony érdemel dicsé-

retet és elismerést, ki az összes számok kíséretét látta el meglepő szabatossággal és diszkrecióval. Tolveth Anna k. a. Altmannal játszott doujában (Vieux temps) újból bizonyítékát szolgáltatva annak, mennyi ügyességgel és érséssel kezeli a vonót. Eckstein Dóra k. a. sikerült szavallatával, Guttman Barta k. a. pedig ügyes ceterajátékával ragadta tapsokra a hallgatóságot. A hangversenynek egyik különös figyelemmel hallgatott számát Kersch triója képezte, melyet Kokits Elza k. a., Kokit János ur és a hangversenyzt játszottak zongorán, harmoniumon és hegedűn, a náluk megszokott művészi írással. Nagyon tetszettek Dvorszak tánczai is, melyeket Kokits Elza (zongora), Szmazsenka Ernő (gordonka) és Altmann interpretáltak elismeréseméltó, exakt módon. A hangverseny sikerült táncmulatság követte.

— **Közvetlen kupén Budapestre és vissza.** A mi még néhány év előtt ama bizonyos jámbor óhajok közé tartozott, melyek teljesülését mindenki kívánja, de senki sem reméli, immár kellemes valóságga vált. Akik Pancsován vagy Nagybeckereken felszállnak, ezenul nem lesznek kénytelenek Kikindán álmos szemekkel a hordár után nézni, hogy podgyaszukat átsegítse a fővonalra, mert hála legyen érte a kereskedelemügyi miniszter urnak, ezenul az éjjel közlekedő vonatokhoz közvetlen kocikat csatolnak s a kinek egészséges álma van, akár Budapesttől Pancsováig vagy megfordítva alhatja a boldogok álmát, anélkül, hogy kénytelen volna a kikindai restauráció kényelmét igénybe venni. Dániel Ernő e vidék lakosságának egyhamar aligha tehetett volna nagyobb szívességet, s Torontálmegeében, minthogy a kereskedelemügyi miniszterium 13-án intézte el az ügyet, most már senki sem hiszi, hogy a 13-as szerencsétlen szám.

Itt közöljük különben az üzletkezelőség idevágó hivatalos értesítését:

A Torontál tekintetes szerkesztőségének Helyben

Van szerencsénk tisztetettel értesíteni, miszerint folyó hó 12 től kezdve Pancsovától Budapestig és viszont, — közvetlen személykocsi közlekednek, a következő vonatokkal:

Pancsováról délután 3 óra 35 perckor induló 3703. számú vonattal egy I. II-dik és egy III-ik osztályú személykocsi, Nagybeckereken csatlakozó 3513. sz. és Nagy Kikindán csatlakozó 707. számú vonatokkal közvetlen Budapest nyugoti pályaudvarig, reggeli 6 óra 30 percnyi érkezéssel. Budapesttől a III-ik osztályú személykocsi az onnan este 7 órakor induló 708. számú vonattal, az I-ső és II-ik osztályú személykocsi pedig az este 10 órakor induló 706. számú gyorsvonattal Szegeden összpontosítva, Nagy Kikindán csatlakozó 3512. számú és Nagybeckereken csatlakozó 3712. számú vonatokkal közvetlen Pancsováig délután 12 óra 12 percnyi érkezéssel.

Nagybeckerek, 1895. február 18. — A m. k. államvasutak üzemében levő nagykikinda-nagybeckereki vasut és torontáli h. érdekű vasutak üzletkezelősége. Szmazsenka.

— **Mulatság; Tóbán.** Mint levelezők írja, Tóbán e hónap 13-án az ottani nagyvendéglő helyiségében zártkörű táncmulatság volt, amely ugy anyagilag mint erkölcsileg igen jól sikerült s a szegény iskolás gyermekek részére, a kiknek javára a tiszta jövedelmet szánták, szép összeget juttatott. Az estély sikereért a rendezők érdemelnek elismerést. Jelen voltak:

Asszonyok: Adam Mátyásné (Csösztelek), Adam Sándorné (M. Czernya), Augsteinné Torda), Bagi Szöllősy Katalin (Topolya), Berger Adolfné (M. Czernya), Berger Kálmánné, Fassbinder Janosné (Molyfalva) Fleschné (M. Czernya) Fulda Pálné, Kriszt Frigyesné, Kohn Dávidné (Molyfalva), Koodné (Topolya), Lászlóné (Novoszele), Mészáros Sándorné (Zombolya), Pátl Jánosné, Szepffy Zoltánné (Novoszele), Tihanyi Sándorné, Tuz Jánosné (Topolya), Tipold Agostonné.

Leányok: Adam Paulina, Augstein Róza, Csokány Karolina, Fassbinder Paulina, Fulda Emma, Fain Hilda, Kohn Janka, László Csilka, Winkler Karolina.

— **Álarcosbál az Ellmerben.** A nagybeckereki munkásképző és társasegylet e hónap 23-án az Ellmer-vendéglőben birt egyleti helyiségeiben álarcosbált rendez. Belépti díj személyenkint 70 kr, tagok ennek a felét fizetik. Külön meghívókat nem küldenek szét,

— A bomba. Nagyszentmiklósi tudósítónk írja: Nagy riadalmat okozott városunkban egy német sógor, B. M. ablakában talált „bomba”. A dolog különben a következőképpen történt: B. M. sváb atyafi délfelől hazajött, valami gyanús külsejű dobozt vett észre ablakán, s miután már több isben olvasott bombáról, azonnal összehívta szomszédjait, kik e tárgyban szintén az annyira rettegett bombát vélték felismerni. A szomszédok azonnal egy köcsög vízzel jöttek, hogy a még csak nem is füstölő „bombát” eloltsák. Ők újságban így olvasták. Hozzányulni azonban nem mert senki. Tanakodtak, hogy mi módon vizsgálják azt meg. Végre sorsoltak s kire egy már előre kijelölt szám esett, annak kellett a „bombát” az ablakról levenni s megvizsgálni. Egy fiatal sváb legény buzta ki a számot s azonnal hozzá is látott a „bomba” boncsolásához. A szelencsét a legnagyobb hidegvérrel felnyitotta s belőle — a többiek meglepetésére — 10 darab jó kővér halacska vett ki, mit asután a bémészködők még nagyobb meglepetésére — egyenként el is fogyasztott. A svábok maguk közt megindították a szokásos vizsgálatot, mely kiderítette, hogy a talált tárgy nem volt bomba, hanem — sardellás szelencse. A hidegvérű sváb legényt csak az bántja, hogy nem volt legalább tiz „bomba” az ablakon. A sok olajos s meg nem szokott halak különben az ágyat őriztetik vele.

— Az iskolagyermekbarát egyesület közgyűlése. A nagybecskereki iskolagyermekbarát segélyegylet e hónap 24-én délelőtt 11 órakor a községi iskola épületében rendes közgyűlést tart.

— Telefon-Hirmondó Temesvárott. Temesvárról írják: Leyritza Arpad idevaló műlakatos és elektro-technikus be akarja hozni budapesti mintára a Telefon Hirmondót és az erre vonatkozó engedély megadásáért megterti a kellő lépéseket. A „Telefon Hirmondó” egész telefon hálózatot fog képezni, mely a város minden részére ki fog terjedni.

Minden előfizető hosszú vezeték-sínéren két fülkagylót kap, melyek segítségével reggeli 8 óratól esti 10 óráig hallhatja a legkedveltebb napilapok legújabb híreit. Az állandó program után tájékozva lesz a közönség, hogy mely percében kerül felolvasásra ez vagy amaz a hírlap, illetve minő természetű újdonságok olvastatnak fel, úgy, hogy az illető a program szerint kiválogathatja magának az őt érdeklő részt és meghallgatja. A lapokból ugyanis a politikai hírek, a táviratok, a helyi újdonságok, a közgazdasági hírek, a Loyd-jelentések, az idegen-forgalom, a huzási jegyzékek, a színházi hírek, stb. esopotortíva olvastatnak fel. Esenkívül naponként esti 9-től fél 10-ig nyilvános előadások tartatnak, melyek szavaltatból, énekből és zenéből fognak állani. Minthogy a bevezetési költségeket az előfizetőknek nem számítják fel és a havi előfizetési ár csak 2 forint lesz, valószínű, hogy kellő számú előfizető fog jelentkezni erre a szép, nagyvárosias vállalatra. Budapesten a „Telefon-Hirmondó”-nak ez idő szerint már több mint 5000 előfizetője van. Ha 150 előfizető jelentkezik, Leyritza Arpad megkezdi a vezeték kiépítését. A előfizetők összeírását legközelebb megkezdik.

— Talált látcső. A színházban tegnapelőtt egy gyöngyházfogalású látcsövet találtak. Igazolt tulajdonosa átveheti a rendőrségnél.

— Szavalóverseny a főgimnáziumban. A nagybecskereki főgimnázium gyakorló iskolája tegnap tartotta szavalóversenyét. A verseny két részből, komoly és humorisztikus természetű előadásból állott. Mind a két versenyre a kör saját vagyonából tűzött ki 10–10 koronás díjat. A komoly szavalat díját Lang Béla VIII. oszt. tanuló, a humorisztikus jellegű előadás díját pedig Kelemen Kálmán VII. o. t. nyerte meg. A többi szavalatok kisebb-nagyobb dicséretben részesültek.

— Brázay sósorszesz. A Torontálban is megjelent Brázay-sósorszesz hirdetésénél egyes adatok tévesen közöltettek és pedig a védjegy száma 19. és 20. és nem 319. 320., az ára pedig nagy üveggel 90 kr, kis üveggel 45 kr.

Táviratok.

Országgyűlés.

(A képviselőház ülése február 18-án.)

Budapest, február 18. (A „Torontál” eredeti távirata.) A képviselőház mai ülésén a napirend előtt Endrey Gyula oda módosította az indítványát, hogy a Ház

ne csak a hódmezővásárhelyi, hanem az egész alföldi inségesi részére szavazza meg a képviselők egy napi diurnumát. Az indítványt holnapután tárgyalják. Ezután folytatták és befejezték a pénzügyi költségvetés részletes tárgyalását. Pénteken indul meg az appropriacionális vita.

Albrecht főherceg.

Budapest, február 18. (A „Torontál” eredeti távirata.) Arcból telegrafálják: Albrecht főherceg reggel óta agoniában fekszik. A család tagjai a kápolnában fődokoznak.

Budapest, február 18. (A „Torontál” eredeti távirata.) Albrecht főherceg délután 2 órakor meghalt. A király Cap-Martinból ide jön.

Albrecht Frigyes Rudolf, osztrák főherceg, magyar kir. herceg, Károly főherceg legidősebb fia, szül. 1817. aug. 3. Bécsben. 1845. tábornok, 1848–49. Radetzky alatt egy hadosztály élén Olaszországban kitüntette magát, 1849. mainzi kormányzó, 1851. Magyarország katonai és polgári kormányzója lett. A krími háboruban a török-orosz határon a figyelő hadak főparancsnoka, 1860. a 8. hadtest parancsnoka, 1863. tábornagy, az 1866-iki háboruban Olaszországban az osztrák sereg fővezére, jun. 24. Custozza mellett fényes diadalt aratott az olaszokon. Utóbb az osztrák-magyar hadsereg főfelügyelője volt. 1844. május 1. vette nőül Hildegarde bajor hercegnőt, I. Lajos király leányát, ki 1864. ápril 2. halt meg. Leánya Mária Terézia főhercegnő (szül. 1845. jul. 15. Fülöp Sándor württembergi herceg neje).

Tízéves főispánság.

Pancsova febr. 18. (A „Torontál” eredeti távirata.) Pancsova városának törvényhatósági bizottsága ma tartott közgyűlésén Rudnai Niklós Sándor főispánt, ki e hónapban tölti be főispánságának tizedik évét, nagy lelkesedéssel egyhangúlag diszpolgárrá választotta. A köztisztletnek örvendő főispánt egy Matanovics polgármester vezetése alatt kiküldött küldöttség a közgyűlésbe kérte, hol dr. Scsitinszky magyar, Kaszapinovits szerb és Bachmann német nyelven üdvözölte a jubiléumát. A főispán az üdvözölő beszédekre meghatva válaszolt, mindhárom nyelven megköszönvén a törvényhatóság figyelmét. A közgyűlés folytatása délutánra halasztatott. A főispánnal a közgyűlés után a következő küldöttségek tisztelegtek: A városi tisztikar, az összes felekezetek hitközségei és papjai, a főgimnázium, a városi és a népiszkolák tanszékletei, a törvényszék, járásbírószék és kir. ügyészség, a posta és távírdá hivatal, a közös hadsereg és a honvédsereg küldöttsége, az egyletek és társulatok valamint a helyi sajtó képviselői.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájler Lajos.
Helyettes szerkesztő: Kabos Bertalan.

Hirdetések.

Hirdetmény!

Az 1880. évi XXVII. t. cz. 13. §-a értelmében felhivatnak Nagybecskerek városában tartózkodó valamennyi hadmentességi díj kötelesek akár itteni illetőségűek akár nem, miszerint az idézett törvény szakaszában körülírt köteles bejelentéseiknek reájuk esetleg a családfőre 1894. évben kivetett egyenes adó összegének hiteles kimutatása mellett (az adókönyvecske előmutatása által) folyó 1895. évi február hó 28-ik napjáig a városi adóhivatalban annál is inkább tegyenek eleget, mert ellenkező esetben ezen mulasztás az idézett törvény 20. §-ában kiszabott pénzbírság esetleg megfelelő elzárási büntetés alá esik.

Figyelmeztetnek a hadmentességi díj kötelesek ezuttal arra is, hogy azok kik Nagybecskerek városán kívül adóval megrovva nincsenek vallomásaikat tollba mondhatják, azok pedig, kik egyenes adót más községben is vagy közvetlen a m. kir. adóhivatalnál fizetnek, vallomásaikat az illető községi előljáróság, illetve a m. kir. adóhivatalnál megerősíteni tartoznak, végre hogy egy családfő, kinek több haddíjköteles családtagja van, a külön-külön teendő bejelentésben ezen körülményt jelezni tartozik.

Kelt Nagybecskerek, 1895. évi február hó 11-én.

Krsztics János,
polgármester.

Meghívó

A „Nagybecskereki szőnyeggyár részvénytársaság”

I. rendes közgyűlését

1895. évi márczius hó 10-én délután 4 órakor a főispáni kisteremben (megyeszékház) tartja, melyre az igazgatóság a részvényeseket ezennel meghívja.

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság jelentése a társaság múlt félévi működéséről.
2. A vagyonmérleg előterjesztése és a felügyelő-bizottság jelentése alapján a felmentvény megadása.
3. A felügyelő-bizottság megválasztása.
4. Két jegyzőkönyv-hitelesítő megválasztása.

Rónay,
elnök.

Azon részvényesek, kik a közgyűlésen személyesen vagy képviselők által részt venni kívánnak, tartoznak teljesen befizetett ideiglenes részvényjegyeiket legkésőbb f. é. márczius hó 2-áig Torontál vármegye házipénztáránál vagy a Torontálmegyei takaréks és hitelbanknál igazolvány ellenében letenni. (153–1.1)
47. sz. k. i. 1895.

Meghívó

a „Nagybecskereki kaszinótársulat”-nak 1895. évi február hó 24-én, d. e. 11 órakor a kaszinóhelyiség nagytermében tartandó

évi rendes közgyűlésre.

Tárgysorozat.

1. Az igazgató jelentése.
2. A zárszámadások bemutatása, a számvizsgáló bizottság jelentése és a felmentés megadása.
3. Az alapszabályok megváltoztatása.
4. Ad hoc elnök és a tisztikar választása.
5. 12 tagú választmány választása.
6. Számvizsgáló-bizottság választása.
7. Az 1895. évi költségvetés megállapítása.
8. 2 jegyzőkönyv hitelesítő választása.
9. Netáni indítványok.

(154–1.1)

Az igazgatóság.

94. sz. hk. 1895.

Alibunári főszolgabíró.

Idezés.

Arszin Pavle, Rava, Milan, Jelena és Lázár mint az Arsin féle ferdinándfalvi száms nélküli házközösség ismeretlen tartózkodású családtagjai felhivatnak, miszerint a házközösség megszüntetése céljából 1895. évi márczius hó 14-ik napjának d. e. 9 órára Ferdinándfalva községéhez kiűzött tárgyaláson vagy személyesen jelenjenek meg, vagy Petrovics Panta ferdinándfalvi lakost mint részérük kinevezett gondnokot czélszerű képviselésre utasítsák, mert ezek elmulasztásának következményeit maguknak tulajdoníthatják.

Alibunárott 1895. évi január hó 30-án.

Horváth,
tb. főszolgabíró,

(130–1.1)

Meghívás.

A „Kis-zombori Segélyegylet és Hitelszövetkezet“

f. évi február hó 28-án, délelőtt 10 órakor tartja

XI. évi rendes közgyűlését

melyre a tagok ezennel meghivatnak.

Tárgyak:

1. Elnöki jelentés s az 1894. évi mérleg bemutatása.
  2. Felügyelő bizottsági jelentés.
  3. A felmentvény megadása.
  4. A tiszta haszon feletti határozat hozatal.
  5. Egy választmányi póttag választása (alapsz. 29. §.).
  6. Három felügyelőbizottsági tag választása alapszabályaink 37. §-a alapján.
  7. Bejelentése az alapszabályok 4. §-a alapján megalakult V-ik 10 kros évtársulatnak.
  8. Választmányi előterjesztés a II-ik évtársulat felszámolására vonatkozólag s egyidejűleg a ker. törvény 249. s alapszab. 20. §§. alapján 5 tagu felszámoló-bizottság megválasztása.
  9. A jövőbeni felszámolások megkönnyítése céljából 15 frtos évtársulatok alakítása tárgyában tett választmányi előterjesztésre hozandó határozat.
  10. Három jegyzőkönyv hitelesítő kinevezése alapszabályaink 28. § a alapján.
  11. Esetleges indítványok.
- Kis-Zombor, 1895. évi február hó 3-án.

(144-1.1)

A választmány, mint igazgatóság.

Tartozik.		Mérleg-számla.		Követel.	
Vagyon				Teher	
Készpénz december 31-én	30.62			Törzsbetétek:	
Váltó-tárca	63562.—			II. évtársulat	18791.70
Kötvényekben	33228.—	96790.—		III. "	13017.10
Bélyegben	40.—			IV. "	6048.20
Iroda-szerek, könyvek és nyomtv.	250.—			15 frtos évtársulat	12000.— 49857.—
Felszerelésekben	307.30	597.30		Magánbetételek	15128.32
				" után tőkésítve	271.64 15399.96
				Törzsbetéti vagyon:	
				II. évtársulat	3437.55
				III. "	1806.21
				IV. "	122.75
				15 frtos évtársulat	4305.92 9672.43
				Tartaléktőke	623.14
				Visszleszámitolt váltók	16900.—
				Tőke-kamat-adó	75.39
				Folyó évi nyeresmény	4890.—
					97417.92
					97417.92

Tartozik.		Veszteség és nyereség.		Követel.	
Veszteség				Nyereség	
Bélyeg és postánál	8.64			Kamatból	6552.46
Irodaszereknél	50.07			Kezelés-díjból	1815.42
Felszerelés 10% érték vesztese	34.30	93.01		Késedelmi kötbérből	43.83
Kamatok:				Könyvdíjból	8.40
Magánbetétek után kifizetve	482.24			Átirási díjból	4.20
" " tőkésítve	271.64			Jótevény célra befolyt	15.—
Visszleszámitolási kamat	1036.51	1790.39			
Tiszti és szolgálai fizetések, napidíjak	598.50				
Adó	702.23				
Tőke-kamat-adó	75.39				
Házbér	232.—				
Vegyések	57.79	1665.91			
Folyó évi nyeresmény	4890.—	4890.—			
		8439.31			
					8439.31

Kis-Zombor, 1894. december hó 31-én.

Husztik Kármer s. k.,
pénztárnok.

Rónay Ernő s. k.,
elnök.

Bacsó Sándor s. k.,
könyvelő.

Megvizsgáltuk és helyesnek találtuk.
Kis-Zomboron, 1895. évi január hó 11-én.

Simon Zsigmond s. k.,
f. biz. tag.

Dr. Sziklai Károly s. k.,
felügyelő-bizottsági elnök.

Tóth Antal s. k.,
f. biz. tag.

Nyomatott Pleits Fer. Pál kiadónál Nagybecskerekben.